

BILTEN RODOSLOVNEGA KROŽKA

LETŌ 1 ŠTEVILKA 3

OKTOBER 1994

Namesto uvoda

Ko se nas je nekaj radovednežev s sorodnimi interesi pred dvema ali tremi leti zbralo na zboru, ki ga je sklical Slovenski ščit (morda vsi ne veste, da je SŠ društvo, ki združuje grboslovce, rodoslovce, zastavoslovce in njim sorodne slovce) smo hitro spoznali, da pravzaprav ne vemo, kaj bi skupaj počeli. Vse govoričenje o skupnih interesih in ciljih, o društvenih aktivnostih, o širjenju in poglobljanju dejavnosti in kar je še tega, zvečine ni bilo podprto s konkretnimi dejanji. Stalno je bil celo prisoten nedoločen občutek, da se ukvarjamo z nekim čudaškim in morda celo nečednim početjem. Da si preveč od blizu ogledujemo in trgamo pozabi nepotrebno navlako. Pri svojih poizvedbah smo večkrat naleteli na začudenje in na previden odziv. Med sorodniki nismo našli takega, ki bi bil pripravljen prevzeti del raziskav. Na pozive, da dopolnejo poslano prikaze sorodstvenih podatkov, se naslovniki niso odzvali. Delavci v različnih arhivih so povečini sila ustrežljivi in potrpežljivi tudi do neizkušenih amaterjev, zgodi pa se tu in tam, da odgovorna oseba raziskovalca prej odganja, kot bi mu skušala biti v pomoč. Nekateri se sklicujejo na omejitve, ki naj bi jih vseboval zakon o varovanju osebnih podatkov.

Vse tako raziskovalcu rodovnikarju jemlje voljo za nadaljevanje njihovega dela. Po drugi strani pa se volja spet okrepi zaradi različnih vzrokov. Ne bom jih poskušal naštevati, med njimi pa gotovo zavzema visoko mesto zavest, da v tem početju nismo sami. Ne le v svetovnem merilu, v svetu nas je zares veliko. Tujci nas sicer v vsem močno presegajo in v svojih aktivnostih močno prednjačijo. Vendar tudi v domači okolici nismo več tako osamljeni. K temu so pripomogle tudi naše dosedanje aktivnosti, naj so te še tako skromne in preproste. Vse kaže, da ne bodo usahnile in bodo po dopustniških mesecih dobile živahnejši utrip.

Danes so preddopustne obljube že nekoliko pozabljene. V načrtu smo imeli še eno srečanje rodovnikarjev, pa je ostalo pri načrtih. Tudi rojstvo te številke se je zavleklo bolj kot smo to želeli. Zdaj je tukaj, in.....

V tej številki

V tej številki vas na kratko obveščamo o novicah in novostih:

- objavljamo spisek tistih oseb, ki so same ali njihovi znanci v njihovem imenu izrazili zanimanje za rodovnikarstvo;
- vabilo na naslednje srečanje
- prinašamo nekatere nasvete in priporočila. Sem sodi hvalospev programu Brother's Keeper in priporočila za raziskovalno delo. Ob tem vas opozarjamo, da je še podrobnejša priporočila pripravil Vasja Butina in jih bo v kratkem dal na razpolago interesentom;
- za povečanje obsega te številke dodajamo še 'črtico' z naslovom Deset let gor ali dol, ki je bila pred dvema letoma napisana na željo društva Sl. ščit. Ker je ta do sedaj ni uporabil, jo objavljamo tukaj. Lani je bila nekoliko popravljena, letos bi jo bilo treba ponovno ažurirati, pa je zmanjkalo volje;
- firma Studio Rebernik se predstavlja

Novice in novosti

2 6. maja je bil letni občni zbor društva Slovenski ščit, v katerega nas je včlanjenih kar nekaj rodovnikarjev. Na zboru naj bi poročal o delu naše skupine. To bi prav rad storil, s kolegom Kobijem sva bila na to pripravljena, pa sva čisto preprosto zamenjala datum in se tega zavedla en dan prepozno.

Na občnem zboru so bila sprejeta klubska pravila, o ostalem dogajanju na zboru bo morda poročal predsednik društva Slovenski ščit, V. Jurečič, ali kdo od navzočih.

Predstavitev prevedene verzije programa BK5

Janez Toplišek je precej svojega dopusta žrtvoval prevajanju tekstov v programu Brother's Keeper. S tem je Slovenija krepko prehitela marsikak večji narod, saj je do sedaj BK preveden le v nekaj svetovnih jezikov.

V ponedeljek, 28.8.94, je v prostorih Mikro Ade, Janez Toplišek predstavil rezultat svojega prevajanja. Na predstavitev so bili povabljeni vsi tisti, ki BK že poznajo in uporabljajo. Poleg Janeza Topliška so se predstavitve udeležili še Vasja Butina, Peter Hawlina, Lojze Kobi, Mojca Marin, Jure Nabergaj, Nenad Novaković, Niko Pehani, Anže Rener in Anton Tomažič.

Prevedeno verzijo je Janez Toplišek ponudil v pregled nekaterim kolegom. O načinu in pogojih distribucije se še ni odločil.

S prevodom je BK nedvomno dobil še dodaten naskok pred konkurenčnimi programi, ki jih zares ni malo in navadno znajo vse tisto kar zna BK, včasih malo drugače, včasih tudi kaj takega, kar BK ne zna. Tisti, ki želijo držati korak z zadnjimi pridobitvami tehnologije željno čakajo na Windows verzijo BK in zato tudi kokerirajo s sorodnimi programi, ki so narejeni za Windows okolje. Tak je n.pr. program Family Tree Maker, ki ga nekateri že imajo. Videti je odličen, mislim pa, da dosedaj še nihče od njih ni delal resnejših primerjav in ocen.

Kateri software?

Ob tem vedno znova priplava na površje vprašanje. Kateri program naj uporabljam? Na to vprašanje nikoli ne bo mogoče dati enostavnega odgovora. V zadnji številki revije Genealogical Computing je predstavljenih nekaj nad štirideset najbolj uporabljenih programov. Ponudba je pestra. Vse več je verzij, ki tečejo v Windows okolju. Ta revija v vsaki številki podrobneje predstavi enega ali dva od teh programov, občasno navaja rezultate razširjenosti različnih programov, izogiba pa se kakim rangiranjem ali priporočilom glede izbire.

Njihovemu zgledu bi sledili tudi mi in se ne spuščali v dokaj tvegano dajanje prednosti komurkoli, vendar bi rekel, da je dandanes brez poglobljenega proučevanja različnih možnosti upravičeno priporočiti Brother's Keeper. Res je sicer, da tudi zadnja verzija tega programa daje dokaj klasičen videz, vendar že zaradi solidnosti in zanesljivosti delovanja zasluži zvrhano mero zvestobe in zaupanja. Brez obotavljanja torej povzemam: BK najlepši v deželi je tej! Vsakodnevnega spraševanja ogledala pa ne bo nihče zameril, še več, navezava na morebitne boljše programe bo nezahtevna, takorekoč momogrede. Sladokusci in nenasitneži pa bodo lahko istočasno uživali z večimi programi naenkrat. Danes že ni več resnega programa, ki bi ne dopuščal medsebojnega prenosa podatkov.

O ostalih programih tule samo telegrafsko. ROOTS IV je še vedno najdražji in najbolj profesionalen. Avtor (Commsoft) registriranim kupcem razpošilja popravke za napake, ki jih vsebuje letošnja zadnja verzija. Nekaj podobnega se dogaja z novo verzijo PAF-a. Do nadaljnjega so ustavili razpošiljanje. Nekaj vznemirjenja je v umirjeno ozračje vnesel že omenjeni Family Tree Maker. O njem bomo poročali, ko ga bomo dobro prespali.

Spisek rodovnikarjev

Spisek objavljamo zato, da bomo lažje navezovali stike. Gotovo veste še za druge posameznike, ki bi želeli sodelovati v krožku. Kaže pa, da smo na spisek prehitro uvrstili tudi take, ki resničnega zanimanja za sodelovanje (še) nimajo ali so bili vnešeni na predlog njihovih prijateljev. V kolikor v prihodnje ne želijo ostati v evidenci rodovnikarjev, naj to sporočijo, da jih na njihovo željo ne navajamo več.

Adamič Viktor	61000 Lj.	Resljeva 27	061/ 32 52 97
Artel Tomaž	5432 Neuenhof	Hardstrasse 99	
Baraga France	61000 Lj.	Stari trg 5	
Benedetič Ana	61000 Lj.	Draga 37	061/ 55 52 83
Benulič Matija	61000 Lj.	Tivolska 40	061/ 32 27 89
Bohte Sonja	61000 Lj.	Iga Grudna 9	061/ 26 11 58
Butina Vasja	61000 Lj.	Sp. Rudnik II/51	061/ 34 01 80
Čuček Pleničar Marjana	61000 Lj.	Novinarska 9	061/ 34 39 47
Erbežnik-Golob Meta	61000 Lj.	Vodnikova 30	061/ 55 82 18
Erjavec Tom	61000 Lj.	Tržaška 118	061/ 12 31 311
Fabjančič Zarjan	61000 Lj.	Kardeljeva pl.17	061/ 16 84 393
Fortuna Marija	61290 Grosuplje	Seliškarjeva 16	
Gardina Edvilio	66000 Koper	Pokr. muzej	
Gartner-Lenac Nadja	64240 Radov.	Langusova 30	064/ 71 45 06
Grenko Leon	61240 Kamnik	Tunjiška 2b	061/ 83 09 09
Hawlina Peter	64220 Šk.Loka	Lipica 7	064/ 63 10 30
Hudales Jože	63320 Velenje		
Ilešič Tomaž	61000 Lj.	Bratovž.pl.16	061/ 34 46 38
Iršič Andrej	61000 Lj.	Kuzmičeva 2	061/ 31 36 93
Južnič Stanislav	61336	Fara 2	061/ 85 16 24
Jurečič Valt	61000 Lj.	Beethovnova 12/16	061/ 12 50 046
Kobi Lojze	61000 Lj.	Sattnerjeva 7a	061/ 26 15 40
Kranjec Marko	61000 Lj.	Hubadova 16	061/ 34 29 34
Križnar Tina	64205 Preddvor	Preddvor 90	064/ 45 084
Kvas Peter	61000 Lj.	Celovška 189	061/ 57 32 82
Lazarini Veronika	61000 Lj.	Gosposka 10	
Lukežič Cveto	61000 Lj.	Pretnerjeva *1	061/ 51 570
Luks Stane	64281 Mojstrana	Delavska 28	
Magušar France	64220 Šk. Loka	Kopališka 6	
Mandl Hildegard	8010 Graz	Nibelungeng. 16	
Marin Mojca	64290 Tržič	Brezje 1	064/ 51 549
Matič Dragan	61000 Lj.	Mucherjeva 4	061/ 34 00 57
Menart Janez	61000 Lj.	Polj. nasip 30	061/ 31 33 31
Nabergaj Jure	61231 Črnuče	Milnska pot 18	
Novaković Nenad	61000 Lj.	Nusdorferjeva 9	
Oswald Branko	61000 Lj.	Prijateljjeva 19	061/ 21 69 22
Otorepec Božo	61000 Lj.	Linhartova 60	
Pehani Niko	64260 Bled	LIP Bled	
Perič Miran	61000 Lj.	Doberdobska 3	061/ 21 52 71
Petrič Ivo	61000 Lj.	Bilečanska 4	061/ 21 36 24
Pogačnik Nada	61000 Lj.	Kardeljeva 29	061/ 21 84 40
Pollak Karl	61000 Lj.	Župančičeva 7	061/ 21 47 65
Pucar Alberto	66330 Piran	Bolniška 30	
Rajgl Edvard	61230 Vir Domžale	Čufarjeva 21	061/ 72 33 25
Rebernik Peter	63320 Velenje	Efenkova 61	063/ 85 19 81
Rugale Mariano	64000 Kranj	Kidričeva 3	064/ 21 37 03
Schlamberger Niko	61000 Lj.	Kaminova 6	061/ 87 84 29
Schweiger Alojzija	61000 Lj.	Tometova 3	
Sežun Traute	61000 Lj.	Igriška 2	
Slanovic Branko	64260 Bled	Planinska 3	
Šifrer Jože	64240 Radovljica	Bevkova 1	064/ 75 987

Šparovec Janez	64000 Kranj	Kališka 17	064/ 22 22 41
Tomažič Anton	61230 Domžale	Parmova 1	061/ 71 20 23
Toplišek Janez	61000 Lj.	Parmova 41	061/ 13 28 298
Umek Ema	61000 Lj.	Rašiška 5	061/ 57 37 44
Vidrih Rajko	61000 Lj.	Gregorčičeva 10	061/ 12 63 175
Villavicencio Carl	Carl 61000 Lj.	Pivovarniška 6	061/ 30 20 53
Vovk Borut	64248 Lesce	Rožna dolina 23	064/ 71 83 14
Zorc de Kobi Katia			
Zupančič Nina	64204 Golnik	Golnik 140	064/ 46 577
Železnik Žiga	61270 Litija	Podkraj 4	061/ 12 10 166
Žontar Jože	64000 Kranj	M. Pijade 30	064/ 21 25 60

Vabilo

Vabimo Vas, da se v četrtek, 17. novembra 1994 ob 18 uri v Klubu Cankarjevega doma v Ljubljani udeležite srečanja krožka rodovnikarjev.

Dnevni red srečanja ni določen, zato Vas prosimo, da zanj pripravite svoje predloge. Med drugim se bomo dogovorili za stalni termin in kraj mesečnih srečanj.

Lep pozdrav

Peter Hawlina

XXI mednarodni kongres genealogov in heraldikov

Computer Interest Groups

Peter
Hawlina

Ta je bil od 28.8 do 3.9.94 v Luxembourg. Iz časopisa zvemo, da sta se ga udeležila Carl Villavicencio in Valt Jurečič, ki naj bi imel tudi referat. Slovenija pa naj bi predstavljala gospa Mandl iz Graza. Razumeti je bilo, da bomo genealogi dobili zbornik s povzetki kakih 80 referatov.

Vpredzadnji številki že omenjene revije Genealogical Computing je bila predstavitev CIG z vsega sveta. Ta predstavitev je krepko potrdila spoznanje, da je delo in povezovanje bolj smiselno, kadar se pri tem najdejo posamezniki, ki imajo kolikor mogoče soroden interes in način dela. Računalnik je pri tem dokaj odločujoč in selektiven činitelj.

V reviji predstavljeni CIG nas seveda močno prekašajo po tradiciji, aktivnostih, zlasti pa po številu članov.

Kljub temu, da nas je malo in kljub temu, da formalno nismo oblikovali CIG (saj ne znam najti spodobnega prevoda za CIG, kako bi na kratko rekli skupini rodovnikarjev, ki pri svojem delu uporabljajo računalnik?), sem reviji, vsem evropskim in osrednji ameriški CIG poslal informacije o nas. S tem bomo ob naslednji objavi na spisku tudi mi.

Moji predniki

Majda
Kocmur

Matične knjige se za slovensko ozemlje nahajajo v različnih ustanovah, v arhivih, matičnih uradih, župnijskih uradih po Sloveniji in zunaj njenih meja. Vse niso ohranjene, mnogo jih je bilo uničenih zaradi neustreznega hranjenja, požarov in vojn. Katere vrste knjig imamo za posamezne župnije, za katero obdobje in kje so, je razvidno iz Vodnika po matičnih knjigah za območje SR Slovenije, izdanega v Ljubljani 1972-1974, I-III.

Emma Umek je v uvodnem poglavju tega vodnika prikazala nastanek in razvoj matičnih knjig. Obvezno vodenje rojstnih in poročnih knjig je predpisal tridentinski cerkveni zbor (1545-1563). Habsburška vladarja Marija Terezija in njen sin Jožef II sta v 18. stoletju zakonsko uredila vodenje matičnih knjig. Odtlej so jih, tudi še vse obdobje stare Jugoslavije, v imenu države vodili katoliški in drugi duhovniki.

Civilno vodenje matric se je pojavilo v času francoske okupacije 1812, ko so matične knjige vodili župani po občinah. Tako je bilo od konca 19. stoletja dalje tudi v Prekmurju, ki je spadalo pod Ogrsko, v Slovenskem Primorju, ki je bilo med obema vojnama pod italijansko upravo in na celotnem slovenskem ozemlju, razen ljubljanske pokrajine, med 2. svetovno vojno. Danes, od l. 1946, vodijo matične knjige matični uradi.

Jezik, v katerem so pisali matične knjige, je bil do leta 1784 latinski, potem nemški, pisan v gotici. V drugi polovici 19. stoletja so v rimskokatoliških župnijah ljubljanske in mariborske škofije, razen nekaterih izjem, pisali v slovenščini. V župnijah goriške in tržaško-koprške nadškofije je ostala latinščina. Pri pisanju priimkov, zlasti v času prehoda na slovensko vpisovanje matičnih podatkov je bilo veliko nedoslednosti.

Da lahko posameznik začne z raziskovanjem svojega rodu po matičnih knjigah, mora poznati kraj in letnico rojstva, poroke ali smrti prednika, glede na to, da so rojstne, poročne in mrliške matične knjige ločeno vodene.

Znano nam je, da se je Janez Arko, ded Ane Arko, rodil 1891 v Dolanah. Ne vemo, kateri župniji je kraj pripadal, zato pogledamo v Krajevni leksikon Dravske banovine iz leta 1937 (za Primorsko pa Leksikon občin za avstrijsko-ilirsko Primorje, Dunaj 1906) in ugotovimo, da je kraj v župniji Sv. Barbare v Halozah. Pogledali bomo v rojstno matično knjigo imenovane župnije in v letu 1891, 7. aprila našli vpis rojstva in krsta Janeza Arka ter podatke, da je zakonski sin očeta z imenom Anton in matere Helene, rojene Prevc. Oče je bil po poklicu kmet.

Sedaj bomo v poročnih matičnih knjigah iskali poroko Antona in Helene. Predvidevali bomo, da sta se poročila pred rojstvom Janeza. Ker pa ne vemo, če je bil Janez prvi otrok Antona in Helene, bomo morali pogledati v poročne matične knjige več let pred njegovim rojstvom.

Poroka je bila vpisana v poročno matično knjigo župnije nevestinega stalnega bivališča. V poročni matični knjigi župnije Sv. Barbare v Halozah 1870-1890 piše, da je Anton Arko 1889. sklenil zakonsko zvezo s tridesetletno Heleno, roj. Prevc. Anton je bil vdovec in štirideset let star, ko se je drugič poročil. Ker sedaj poznamo njuno starost ob poroki, vemo, katerega leta sta bila rojena. Zato bomo v rojstni matični knjigi župnije Sv. Barbare v Halozah v letu 1849 iskali vpis rojstva Antona Arka, v letu 1859 pa vpis rojstva njegove žene Helene. Poleg Antonovih rojstnih podatkov je v tej knjigi vpisano še, da je Anton zakonski sin očeta Martina Arka in matere Elizabete, rojene Turk. Oče je po poklicu lončar.

Zanima nas kdaj je umrl Anton in zakaj? Pregledati bomo morali mrliške matične knjige župnije Sv. Barbare v Halozah. Vodilo nam bo rojstni datum zadnjega

njegovega otroka, ki ga poiščemo v rojstnih matičnih knjigah od l.1889 (poroka Antona in Helene Prevc) naprej. Leta 1909 se jima je rodila hči Ana (Anton je bil star 60 let). V mrliški matični knjigi Sv.Barbare v Halozah 1909-1930 piše, da je Anton umrl 8.avgusta 1929 v Dolanah 10 kot preužitkar, zaradi pljučnice, star 80 let.

Seveda pa lahko podatke o prednikih poiščemo še v drugem arhivskem gradivu. Posameznike in njihove ožje sorodnike bomo našli v testamentih. V status animarum (družinsko knjigo) bomo pogledali, kateri so bili družinski člani, ki so živeli v določeni hiši in hitro dobili vpogled v njihova sorodstvena razmerja. V zemljiški knjigi in zemljiškem katastru so vpisani lastniki nepremičnin. Iz urbarja pa bo razvidno, katere dolžnosti in dajatve je imel podložnik do svojega gospoda, pa tudi, kako veliko zemljiško posest je imel. Urbarji so dober vir za zgodovino hiš oz. domačij, manj pa za raziskovanje rodovnikov.

Príporočila za delo pri zbíranju rodovniških podatkov

Peter Hawlína

Od kod podatki?

Po (sicer površnem) poizvedovanju sem ugotovil, da pri nas nimamo príročníka ali navodil za delo pri vedenju rodovníka. Tuja literatúra ima tega na pretek, sam takih tujih knjig še nímsem ískal. Zato je tale zápis kratek in nesístematíčen povzetek, kí ga podajám na podlagí lastnih ízkušenj in je zato túdi odraz trenutnih spoznanj, kí níkakor niso vsestránska in še mánj dokončna.

Nekaj podatkov o sorodníkíh vemo na pamet, jím vedó žívečí sorodníkí, jím ímamo zápisane v lastnih ali družískíh dokumentíh. Precej več je tístíh, kí so ohránjeni v uradníh arhívíh. V teh príporočílíh bóm nekolíkó nestrokovno govóril o dveh vrstáh vírov in ene ímenoval osebné, drúge pa uradné.

Osebnó príčevánie (ízpoved, ízjava, prípoved)

Prví vír vsakega razískovalca lastnega rodovníka je najprej njegovo lastno vedenje in poznávanje podatkov o blízníh sorodníkíh. S temí se navadno začne, čeprav je ravno zavest, da te podatke poznámo, pogostó kríva, da jím ne zápišemo in dragocené prednosti tega víra pogostó zamúdímó. Kolíkókrat je bílo slíšati: Kákšna škoda, da sí nímsem zápisal vsega tístiega, kar mí je vedela povedatí stara máma, teta in podobno. Taki ústní víri so dragocení in tako rekoč prí rokí. Poníje ní treba hodítí v arhíve, kí so na razníh mestíh, včasíh v precej oddáleníh krajíh, neredkó celo v tújíní.

Kadar z obžalovanjem ugotovímó, da smó s smrtjó osebe, kí je bíla dober poznávalec sorodstva velíkó ízgubílí, se morámo ob tem zavedatí, da se nám to dogája neprestáno. Vsak dán se nám ízmíkájo osebe, kí bí z lastno ízpovedjó lahko razšírile in poglobíle poznávanje sorodníkóv. Ravno tako, kot so se vám ízmáknilí dragocení prenášalcí ústnega in materíalnega ízročíla, tako se svojím potomcem ízmíkate túdi ví samí. Če se tega zavedáte in če ob tem čútíte túdi potrebo ali celo dolžnost, da del svojega znanjá in morebitné písane ali slíkovné dokúmentácie ohráníte v takí oblíkí, da bó uporabná túdi za kasnejše radovednéže, potom moráte na delo takój, brez odlašánjá. Zápišíte, uredíte, opremíte z razlago, príjetními ali nepríjetními spomíní, lastními dožívetjí, žívljenjepísí, noben drobec ne bó odveč. Prí tem pa je seveda treba skrbno pazítí na verodostójnost lastnega príčevánjá. Če v nekaj nímso povsem prípríčaní je treba to posebej poudarítí. Niso odveč domneve, nítlí ne drznejšípekulácie, da so le označene kot take in jím bó mógóče kasneje z dokází potrdítí ali ovrečí. Zato bó morda najbólj prípravno šípekulatívne sorodstvene púzave in nepúzevané osebe vpísovatí v delovno dátoteko, ločeno od osnovné, kí naj bí bíla kolíkór mógóče zanesljíva in dokázána, kádár se šípekulácie ali hípotéze ízkažejo za točné, pa take rezúltáte razískáv prenesemo v osnovno dátoteko. Precej bój zápleten in tvegán je obratní postopek, to je ízločánje vpísóv po tem, ko smó ugotóvítí, da so vnešeni nápačno.

Osebnó znanje, ízročílo, osebné ízpovedí sícer nímajó tolikšné dokázílné vrednosti, kot jó prípisújemo uradním dokumentóm, opremljenímí s pečatí cerkveníh ali posvetníh uradóv, ímajó pa velíkó tístiega, česar v uradníh zápisíkíh ne bómó nášli. To je tísto, kar suhím podatkom o ímenú, dátumu in kraju vdíhne nekaj dúše. Podatkí o predníkíh šele s to dúšó postánejo záímívejší, brez nje so mrtví.

Uradní viri

To so vsi tisti, ki jim zakonska in uradna določila in postopki, podpisi in pečati dajejo dokazilo o verodostojnosti. Seveda tudi ti niso imuni pred napakami zapisovalca, nemalokrat pa so nastali po navedbah posameznih subjektov, ki so hote ali nehote izpovedali netočen podatek. V rojstnih listinah ali knjigah bomo praviloma dobili podatek o zakonskem očetu, tudi v primeru, da ta ni pravi oče. Tu bi bilo mogoče uporabiti osebno izpoved matere, ta pa tega interesa praviloma nima.

Vodenje evidence

Ne glede na to, katerih virov smo se poslužili, je zelo važno, da jih navedemo. Če so to osebna pričevanja, je tak vir mogoče preprosto navesti z opombo. N.pr. Osebno pričevanje Janeza Novaka. Janez Novak pa je oseba, ki jo je mogoče nedvoumno najti v sorodstvenem odnosu, ali pa je njegova identiteta podrobneje navedena. Za lastne potrebe se lahko poslužujemo tudi lastnih okrajšav, n.pr. OpJT bi bila slaba okrajšava za oznako vira, ki naj bi pomenil Osebno pričanje Jere Trot. Koristi lahko samo raziskovalcu samemu, za morebitne ostale uporabnike je neuporabna.

Pri uradnih virih se lahko poslužujemo uveljavljenih okrajšav. Nisem prepričan, da so te okrajšave dovolj standardizirane in se povsod enako uporabljajo. Največ rodovniških podatkov je ohranjenih v treh župnih matrikah: knjigi rojstev (R), porok (P) in smrti (M). Te so glavni vir raziskav, ne pa edini. Največ teh knjig je na vpogled raziskovalcem v župnih, škofijskih in civilnih arhivih. Pregled nad imetniki posameznih knjig je v treh zvezkih z naslovom Vodnik po matičnih knjigah za območje SR Slovenije iz leta 1972. V več kot 20 letih je ta vodnik doživel nemalo sprememb in zato originalen lahko služi le kot groba orientacija. Preden se lotite resnejšega raziskovanja preglejte ažurirano verzijo tega Vodnika v arhivu Ljubljanske nadškofije, morda bo v istem arhivu tudi knjiga, ki jo iščete.

Vir podatka si je vsekakor koristno zabeležiti, v krajši ali daljši opombi, ne glede na to, da ni enotnih standardov za navedbo vira.

Vpisovanje podatkov

Naslednja priporočila so namenjena uporabnikom računalniških programov. Vsak program ima največkrat svoje lastne posebnosti, vendar se večina tovrstnih programov vsaj v bistvenih značilnostih med seboj ne razlikuje. Ker je trenutno med slovenskimi uporabniki najbolj razširjen program Brother's Keeper se tudi naslednja priporočila naslanjajo na ta program.

Splošno

Vsa imena oseb in krajev, vse opombe in vse tekstovni del je priporočljivo pisati tako, kot smo tega vajeni za vse druge namene, z malimi črkami in velikimi začetnicami. Zapisi v samih velikih črkah bi se v nekaterih izpisih izkazali za moteče in nesmiselne. Poenoteni zapisi tudi močno olajšujejo izmenjavo podatkov med raziskovalci.

Ime in priimek

Stroka priporoča, da zapišemo natančno tako, kot je zapisano v izvornem dokumentu. Pravila se sicer ni težko držati, vendar bomo najbrž neradi zapisovali za današnji čas vsekakor izumetničene zapise pristnih ljudskih imen in za Luko neradi zapišemo Lucas, za Jero Gertrudis, za Jožeta Joseph, če omenim samo nekatere. Še večja zmeda je pri priimkih. Isto ime so različni zapisovalci pisali skoraj vsak po svoje. Tule ne nameravam navajati številnih primerov zelo različnih zapisov istega priimka. Skrbni raziskovalci najdejo včasih tudi pet do deset različnih oblik. Naj navedem samo ne najbolj značilen primer iz svoje evidence. Priimek, ki je največkrat zapisan kot Pollak je tu in tam zapisan še Polak, Pollack, Polakh in še kako drugače. Pri ženskih osebah

je bila navada zapisati Polakova ali Polakin. Nered se bo marsikdo držal gornjega pravila in namesto Marija Pollak zapisal Miza Pollakin, kot najde v matični knjigi. Stroga uporaba v viru uporabljenih imen ima za posledico ne le različno ime za bližnje sorodnike, težave nastanejo tudi pri spiskih, ki bi jih želeli delati za vse osebe z nekim priimkom, zlasti se zaplete pri izpisih, ki bi jih želeli urejene po priimku in n.pr. datumu ali kraju rojstva.

Največkrat je torej le pametno slediti priporočilu stroke in samo v skrajnih primerih vrniti duhu domačega jezika vsiljeno nemško zapisana imena in zapisati Neža Klančar namesto Agnes Klanžharza, Jožela Kavčič namesto Josephine Kautschitschin, Elizabeta Kališnik namesto Elisabeth Kallischniggin in podobno.

Za ženske vpisujmo samo njihov deklinški priimek in nikdar zakonskega ali obeh.

Zgodi se, da za neko osebo ne vemo popolnih podatkov. Manjka nam ime ali priimek ali pa oboje. V takih primerih vpišimo Marija ___ ali ___ Novak ali pa _____.

Kadar ima neka oseba več priimkov in želimo sortiran izpis po enem od teh, je to mogoče doseči tako, da želeno ime vpišem znotraj oglatega oklepaja, n.pr. Eva (Novak) Stare.

Datumi

Najpogostejši datumi so datum rojstva, poroke in smrti. Kot standard ponuja BK še datum krsta in pokopa, možni pa so vpisi še drugih datumov. BK omogoča devet različnih zapisov datumov od 1 do 9. Verzija 2 je izhodiščna. Če je ne spremenimo bo datum zapisan na način 8 Feb 1955. Ta zapis je kar sprejemljiv, zlasti v prevedeni verziji programa, v originalni nas bi morda motili May, Aug in Oct. Brez težav se sicer lahko poslužimo tudi drugih formatov datuma, vendar včasih pride do zapletov pri prepisu v druge programe. Zapis 8-2-1955 se pri prenosu iz BK v PAF spremeni v 2 Avg 1955. BK sicer vsebuje tudi rutino za konverzijo datumov. Z njo se lahko brez težav konvertira vse vnešene datume v drugačen format. Sam uporabljam standardni BK format, v tem je vnos datuma skrajšan tako, da se brez presledkov vpišuje MMDDLL. Če torej brez presledkov vtipkamo 020855 bo program to prikazal 2 februar 1955.

Kadar nam datumi niso znani je smiselno naznačiti manjkajoči datum s črticami. V različnih izpisih nas te naznačene praznine opozarjajo na manjkajoče podatke. V prej omenjenem formatu bo BK5 šest zaporednih črtic (_____) spremenil v ___ 19___, če imamo opravka z drugimi stoletji pa je treba vnesti osem črtic, ki jih program prevede v _____.

Kraj

Tudi ta podatek se nanaša zlasti na tri važnejše dogodke: rojstvo, poroko in smrt. BK v standardnem delu omogoča še vpis krsta in pogreba. Ti podatki so pri raziskavah zelo dragoceni in včasih nepogrešljivi. Pri beleženju različnih sorodstvenih podatkov, ki jih nabiramo pri sorodnikih je torej pomembno pozvedeti za kraj rojstva, župnijo, kjer je bila oseba krščena, poročena in pokopana. Tudi pri manjkajočih krajih je priporočljivo tak kraj označiti s štirimi črticami (_____).

Pogosto je mogoče manjkajoče datume bolj ali manj točno oceniti. Za ocenjene datume BK priporoča okrajšave ABT, CIR, BEF in AFT. Tako bomo najbolj verjetni datum zapisovali n.pr. ___ ABT 1910 ali ___ CIR 1850. Oboje je oznaka za približno (about, circa). ___ BEF 1792 bo pomenilo pred 1792, ___ AFT 1818 pa po letu 1818.

S tem smo z glavnimi generalijami v glavnem opravili. BK predvideva še nekatere standardne rubrike, ki jih konča z rubriko Poklic. Ta je sicer lahko prav uporabna, ni pa predvidena v vseh drugih programih in je tako z GEDCOM prenosom ne moremo prenesti n.pr. v program PAF.

**Opombe,
opisi,
življenjepisi**

Generalije o osebah so nepogrešljiva temeljna informacija, ta je zelo suhoparna, če ni opremljena vsaj s kratkim opisom. Zato so tekstovni dodatki, ki posameznika predstavijo v osnovnih značilnostih zelo dragocen podatek, ki ga je vredno zabeležiti, zlasti, kadar podatke zbiramo v pogovoru s sorodniki.

Ti zapisi so lahko poljubno dolgi. BK predvideva v ta namen sedem vrstic. Opombe v tem obsegu so zlasti primerni za nekatere standardne izpise. Obsežnejše življenjepise pa je bolj smiselno hraniti v posebnih tekstovnih datotekah.

Deset let gor ali dol

Peter
Hawlina

Pred kakimi desetimi leti, ni važno kdaj, stara mama je bila pri meni na obisku, bila je že krepko v letih, včasih nisi bil prepričan, da jo v vsem razumeš, v večernih urah sem jo peljal domov, branila se je, nisem vedel zakaj (in tudi danes ne vem), vendar, branila se je kolikor se star človek sploh more braniti, moledovala je naj je ne odpeljemo nazaj, zapomnil pa sem si, da se je bala, tako je rekla, da bodo vsi zvedeli za sramoto.

***

Pred kakimi desetimi leti, ni važno kdaj, mama je bila še krepka, živa in zdrava, rekel sem ji, mama, ali ne bi dokumentirala svojega porekla in sorodstva, poznal sem samo tvojo mamo, ded je umrl davno pred mojim rojstvom in o njem ne vem dosti več kot to, da je bil doma iz Dobrove. Mama mi je brž začela pripovedovati o nekih zaslužnih in znamenitih prednikih in njihovih sorodnikih, na površje so izplavali tisti, ki so jim pripisovali, najbrž ne neupravičeno, zasluge po katerih so izstopali od povprečja, vendar pa se ni potrudila, da bi sorodstvo popisala in opisala, nasprotno, nad delom sorodstva bi rada, tako je bilo videti, potegnila zaveso, skozi naj bi prosevali samo izbranci, za vse v njenem spominu ni bilo prostora. Vem tudi, da je verjela v podedovane (slabe) lastnosti, ki jih prežene ali razredči partner (ženska), ki naslednjo generacijo razbremení nakopičenih napak in grehov preteklosti.

***

Pred kakimi desetimi leti, ni važno kdaj, je moj oče želel svojo dokaj dobro dokumentirano evidenco sorodstva dopolniti še s poizvedbami v krajih od koder je prišla rodbina njegovega deda. V tistih časih je bilo v tistih krajih še močno nezaupanje do tujcev, tako v občinskih, kot v cerkvenih uradih in njegova prizadevanja niso rodila sadu. Poleg tega pa sem se zanašal, da ima ata vse rodovniške zadeve kar se da vzorno dokumentirane in si nisem jemal časa za prepisovanje atovega spomina v svojega, rekel sem si, saj je ata vse kar je treba že zdavnaj uredil, jaz kaj več ne morem narediti.

***

Pred precej več kot desetimi leti, ni važno kdaj, sem imel dovolj priložnosti, da bi od druge stare mame zvedel kaj več o njenih prednikih in sorodnikih. Očitno je bilo, tudi sama je povedala, da se je v rani mladosti poslovlila od doma in zlasti mačehe in s sorodniki poslej nikoli več ni vzpostavila normalnih odnosov, čeprav je bilo jasno čutiti, da jo spomin in srce vleče, trma pa ne dovoli.

***

Umrli sta obe stari mami, oba deda že precej pred mojim rojstvom, nekaj preteklosti, pokoljenja, zgodovine, spominov, rodovniških informacij se je od obeh babic naravnost preselilo name, umrla je mama, umrl ata, kar naenkrat ni bilo več možnosti za direkten prenos informacij in izročila. Ob delitvi premoženja družinski arhiv ni pripadel meni, iz trme ga tudi pogledal nisem in na lepem sem ostal brez vsega tistega, kar sem mislil, da že imam in bom sam lahko samo še dopolnjeval s tistim, kar bo prinesel moj čas.

Minilo je še leto ali dve, želja po dokumentiranem družinskem stebelu ni upadla. Sem ter tja, največkrat ob pogrebu, je prihajalo do srečanj s sorodniki in včasih je razgovor zašel tudi v navajanje in razlaganje sorodstvenih razmerij. Enkrat ali dvakrat sem si naredil površne zapiske in jih poskusil tudi grafično prikazati. Daleč nisem prišel, še tisto, kar sem zapisal se je delno izgubilo ali založilo.

Pa se je zgodilo, da sem kupil računalnik in se oskrbel še s programom, posebej namenjenim za vodenje rodovnikov. Sedel sem, vpisal (v računalnik) najprej podatke o sebi, nato o starših, otrocih, bratih in sestrah in njihovih družinah, ženi in njenih sorodnikih, najprej po lastnem poznavanju, nato po podatkih, ki so mi jih posredovali živeči sorodniki in po zapiskih in zrisanih rodovnikih, ki so jih hranili nekateri sorodniki. V dokaj kratkem času sem v svojo računalniško evidenco prenesel podatke o več kot 1600 ljudeh, ki so z menoj ali mojo ženo v bolj ali manj tesnem sorodstvu. Pri tem delu se doslej nisem posluževal matičnih knjig in arhivov. Nisem čutil potrebe, da spoznavam teorijo genealogije in genealoških metod. Moj osnovni motiv je bil, da sorodstvo, kolikor daleč sežem, na pregleden način dokumentiram in s tem zagotovim osnovni skelet za morebitne dopolnitve z dodajanjem vsega tistega, kar iz gole evidence naredi še kaj več, da se preteklost čimbolj odtrga pozabi. Verjel sem, da je za ta namen najbolj potreben oprijemljiv skelet v obliki osnovnih podatkov o osebah, ki jih je možno prikazovati v obliki spiskov prednikov in po drugi strani s spiski potomcev neke osebe. Hitro sem ugotovil, da imena, priimki, datumi in kraji rojstva, poroke in smrti res pomenijo osnovno, temeljno informacijo, še zdaleč pa ne zadovoljijo radovednosti, nasprotno, radovednost ti podatki šele zares vzdražijo. Tu pa neizogibno pride do spoznanja, da je relativno lahko dokumentirati te osnovne podatke o sorodnikih tudi v oddaljenih kolenih, mnogo težje pa je na to okostje obesiti tudi kaj mesa in, še težje, duše.

Kljub temu pa sem v urah, ki sem jih preživel za računalnikom in vpisoval in povezoval, največ že umrle, sorodnike, nepričakovano začutil, da vsi ti ljudje name delujejo. V imenih in datumih sem nezavedno čutil več kot imena in datume, začutil sem skrivnost, ki se mi ne želi razkriti, obenem pa ustvarja občutek nevarnosti pred razkritjem neznanega. V teh prednikih začenjaš iskati svoje poreklo, ne le v očetu in materi, v obeh dedih in babicah, v štirih pradedih in štirih prababicah, osmih, šestnajstih, ..., sled se v naslednjih generacijah začenja zgublja, podatki so vse bolj nepopolni, le po dveh vejah so dokumentirani za štirinajst rodov nazaj, tja pred leto 1600.

Pri svojem delu sem za svoje prednike uspel zbrati podatke o vseh prednikih do generacije starih starih staršev, to je generacije štirih prapradedov in štirih praprababic, za njihove starše (16 oseb) podatki ponekod že zmanjkujejo in jih imam samo še za 12. Za vsako od predhodnih generacij so podatki še bolj nepopolni. Podatki, kot so imena, priimki, datum in kraj rojstva, poroke in smrti so razmeroma lahko dostopni. Mnogo težje je odkriti poklic, veroizpoved, morebitne značilnosti, zdravstveno in premoženjsko stanje, vzrok smrti ... Ti podatki tudi niso zanesljivi indikatorji porekla, vendar je pogosto moč nedvoumno ugotavljati narodnost prednikov. Ta za nekaj generacij nazaj nakazuje prav osupljivo pestrost različnih narodnosti.

Rekel sem, da sem začel s sistematičnim zapisovanjem in prepisovanjem sorodnikov šele takrat, ko sem dobil računalnik in program za ta namen. Program, s katerim sem začel svoje delo je bil zastarel že takrat, ko sem ga dobil, pa tega takrat nisem vedel. Šele po tem, ko sem večino dela že opravil sem ugotovil, da se na zahodu s tem delom ukvarjajo precej več, kot sem si pred tem predstavljal. Oskrbel sem se s sodobnejšim programom, navezal stike s posamezniki s sorodnimi nagnjenji, naročil sem se na strokovne časopise in knjige, pred kratkim sem se udeležil srečanja nemških genealogov, ... Pred dvema letoma je bilo ustanovljeno slovensko grboslovno, rodoslovno in zastavoslovno društvo Slovenski ščit, vendar se tu še ni pokazalo večje zanimanje za sodelovanje posameznikov, ki bi se zavedali prednosti, ki jih prinaša sodelovanje in delitev dela. Ena od prednosti, ki jih imam ob tem v mislih je izmenjava in s tem pridobivanje novih izkušenj.

Ko sem omenil besedo izkušnje, sem se zavedel, da o področju, ki ga opisujem pravzaprav sploh nimam izkušenj, niti nimam ambicij, da bi jih pridobival. Moj nanem je bil in bo verjetno ostal: zbrati in ustrezno razvrstiti čimveč informacij o SVOJH prednikih in sorodnikih. Hote ali nehote pa pri tem delu prideš v stik z ljudmi, ki se ukvarjajo z enakim ciljem, ob tem lahko pride do izmenjave izkušenj, literature, podatkov. . . To pa je najbrž skupni namen vseh tistih, ki jih izziva spoznavanje svojih korenin.

***

Čez kakih deset let, ni važno kdaj, se mi bo morda razjasnila tudi stiska pokojne stare mame, ki se je bala, da se bo razkrila zatajevana družinska sramota. Ali bo sla po vedenju s tem nagrajena ali kaznovana pa bom zvedel, če bo do tega prišlo.

Listopad 1993

**Predstavitev
in
referenčna
lista
firme
Studio
Rebernik**

Skrbno počesani lasje, elegantno, barvno usklajena oblačila, zloženi čevlji, skrbno izbran parfum,... so le nekatere značilnosti urejenega človeka, ki s svojo zunanostjo skuša poudariti svoje siceršnje sposobnosti. Urejena in privlačna zunanost je pomemben del uspeha!

S podjetjem, ustanovo, društvom je tako, kot s človekom: lepa posetnica, enotni obrazci, privlačni prospekti in katalogi, razumljivo vodenje po poslovnih prostorih,... vse to dela podjetje privlačno že na prvi pogled in hkrati daje slutiti njegovo siceršnjo uspešnost.

Za zunanjo podobo človeka skrbijo modisti, frizerji in podobni mojstri - skrb za zunanjo podobo podjetja pa je modro prepustiti znanju oblikovalcev in stilistov Studia REBERNIK!

Pri nas pozorno spremljamo svetovne in domače trende na področju grafičnega oblikovanja, oblikovanja vseh vrst propagandnih sporočil ter arhitekture in jih - tako pravijo drugi - uspešno prenašamo v prakso.

Oblikovati znamo vse od lične vizitke in prospekta do reprezentančne monografije; izdelamo Vam celotno grafično podobo in uredimo sejenski prostor; izpeljemo sistem vodenja po poslovnih prostorih, izdelamo - izpeljemo oglaševalsko akcijo, pripravimo scenarij in posnamemo propagandni film - kratka, skoraj ni naloge, ki se je doslej ne bi uspešno lotili in izvedli.

Ker imamo na področju s katerim se ukvarja Vaše društvo, določene načrte, smo se Vam želeli predstaviti s tem, da smo oblikovali 3. številko Biltena rodoslovnega krožka in povedati nekaj besed o sebi.

STUDIO REBERNIK, Podjetje za računalništvo, oblikovanje in založništvo, d.o.o.

- leto ustanovitve: julij 1990
- ustanovitveni kapital: 110.000 DEM
- stranke: cca 100 podjetij v Sloveniji

**Naše
večje
stranke
v
lokalnem
okolju**

- Gorenje Quelle
- Gorenje Maloprodaja
- Gorenje Trgovina
- Gorenje FINING
- Fingoren
- ESO Velenje
- Termoelektrarna Šoštanj
- Projekting Velenje
- Trend Velenje
- Skupščina občine Velenje
- ERA Velenje
- Terme Topolšica
- Ljbljanska banka Splošna banka Velenje,
- Kulturni center Ivana Napotnika Velenje
- Rudnik lignita Velenje
- Velcom Velenje
- Kabelski razdelilni sistem Velenje
- in mnogi drugi

Večini med njimi smo izdelali tudi celotne grafične podobe.

**Naše
večje
stranke
v
Sloveniji**

- Teniška zveza Slovenije, Ljubljana
- RS Ministrstvo za obrambo, Ljubljana
- RS Center vlade za infomatiko, Ljubljana
- Slovenski inštitut za management, Ljubljana
- EPTA Založba najlepših slikanic, Ljubljana
- RS Brdo - protokolarne storitve, Brdo pri Kranju
- LIV, Postojna
- MODIS, Ljubljana
- STAEDTLER, Ljubljana
- Radio glas Ljubljana, Ljubljana
- TAM Bus, Maribor
- Ekonomski inštitut Maribor, Maribor
- Pro banka Maribor, Maribor
- Yves Rattan, Maribor
- Bodočnost Maribor, Maribor
- IKTUS, Slovenske Konjice
- in drugi

**Reference pri
oblikovanju
in izdaji
monografij, knjig
in katalogov**

- monografija kiparja Cirila Cesarja
- monografija slikarja Jureta Cekute
- monografija Velenja
- portretna karikatura Bori Župančič
- monografija Karla Destovnika Kajuha

**Reference
na
področju
komuniciranja
z javnostjo**

- javnomnenjska raziskava o pojavnosti občine in mesta Velenja v Sloveniji
- javnomnenjska raziskava o pojavu in odnosu do smrti v Sloveniji